

Příloha k protokolu o SZZk č.:

Diplomant: Jana Marešová

Vysoká škola: PF JU

Obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Vedoucí diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 26. 1. 2014

Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název:

Výchova v rodině a volný čas u dětí mladšího školního věku

Autorka předkládá k posouzení práci, která je svým zaměřením velmi aktuální. Za cíl práce si stanovila poměrně náročný úkol – nahlédnout do vztahu mezi rodinným prostředím (výchovným stylem) a náplní volného času dětí. Úkol je to velmi složitý a autorka, která byla během tvorby diplomové práce postavena před obtížnou situací v souvislosti se změnou vedoucího práce, jej zvládla jen částečně.

V teoretické části postupuje logicky správně, věnuje se nejprve vymezení vývojových etap dítěte, správně přitom u jednotlivých období podtrhuje otázky výchovných úkolů a specifik trávení volného času. V další kapitole autorka sleduje tematiku výchovy, vychází přitom většinou ze standardní literatury. To jí sice umožňuje vytvořit přehled aktuálního pojetí výchovy, na druhou stranu se v částech 3.4 – 3.6 dostává ve výkladu do závislosti na omezených zdrojích informací. V poslední části se rozepisuje o problematice volného času, vhodně si všímá též výzkumů sledujících výběr volnočasových aktivit u dětí v mladším školním věku.

Praktická část diplomové práce obsahuje kvantitativně orientované šetření provedené ve spolupráci s pěti školami. Autorka si záměrně volí mladší a starší žáky, vzorek také člení na skupinu dívek a chlapců. Výzkum u dětí ve druhé i čtvrté třídě realizuje formou dotazníkového šetření, přičemž používá pro žáky druhých tříd stejnou verzi ankety jako pro starší děti. V diskusi autorka připustila, že ne vždy děti otázkám rozuměly, nevedla však další podrobnosti, které by vystihovaly okolnosti průběhu výzkumu. V rozpravě během obhajoby by proto měla poukázat na to, jak při zadávání dotazníku komunikovala s žáky i s vyučujícími ve třídách. Je také ke škodě, že se při konstrukci dotazníku neopírala o žádnou

metodologickou literaturu, resp. problémy s jeho tvorbou v metodické části nepopsala. Dalším problémem výzkumu jsou velmi vágně formulované výzkumné předpoklady, které navíc nesouvisí s cílem výzkumu, který je v zadání práce popsán jako pokus o hledání vztahu mezi rodinnou výchovou a volbou volnočasových aktivit.

Práce tedy přináší jen zajímavé dílčí výsledky; autorka dokázala jistě velmi náročným způsobem získat informace o tom, jaké si děti vybírají činnosti ve volném čase, zjistíme také názor na to, kdo je při výběru řídí, jak a čím si děti myslí, že jsou limitovány a výpovědi směřují i k otázce způsobu trestání v rodině. V celkovém zpracování výsledků se autorka drží porovnávání odpovědí mezi jednotlivými školami, nedotahuje do konce ale komparaci výsledků chlapců a dívek a dětí, které jsou doma vychovávány různým stylem. Je to možná i tím, že dotazník neumožňuje rozpoznat to, jaké je výchovné prostředí rodiny, ze které dítě pochází. Omezit charakteristiku výchovného stylu na dotaz, v němž dětem nabídneme výběr z různých forem trestů, je nedostačující. V tomto směru práce svůj cíl nenaplnila. Přesto si myslím, že dílčí výsledky výzkumu a závěrečná diskuse, která se na ně autorka odvolává, svědčí o pisatelčině snaze vytěžit z práce informace, které jsou pro její praxi i praxi škol, v nichž výzkum probíhal, přínosné.

Formální stránka práce je na dostatečné úrovni, text je graficky vhodně upraven, přehledné jsou grafy a tabulky. Stylistika práce je v závěru textu poznamenána chybami, v závěrečné diskusi (s. 62-63) se ale bohužel objevují i gramatické prohřešky.

Během diskuse při obhajobě bych požádal autorku o odpovědi na následující otázky:

- Jak autorka vnímá výhody a nevýhody dotazníkového šetření u žáků 1. stupně základních škol? Jakým způsobem se snažila zvýšit spolehlivost šetření?
- Jaké výsledky výzkumu považuje za nejvíce překvapivé? Bylo by možné některé závěry ohledně volby volnočasových aktivit vztáhnout v závěrečné prezentaci ke sledovaným charakteristikám rodinného prostředí?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.

podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 26. 1. 2014